

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło

w sprawie z powództwa V. sp. z o.o. z siedzibą w K.
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i nałożenie kary pieniężnej
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 22 maja 2019 r.
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 12 kwietnia 2017 r., sygn. akt VI ACa [...]

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz V. sp. z o.o. z siedzibą w K. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2017 r., sygn. akt VI ACa [...], Sąd Apelacyjny w [...] zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego w W. - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 kwietnia 2014 r., sygn. akt XVII AmA [...], w ten sposób, że w pkt I.1 uchylił w całości decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako: „Prezes UOKiK” lub „pozwany”) z dnia 19 lipca 2010 r., nr [...], mocą której Prezes UOKiK uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działania strony powodowej, tj. V. sp. z o.o. z siedzibą w K. (dalej jako: „Spółka” lub „powód”), polegające na stosowaniu we wzorcach

umów dla inwestycji [...] V. we W. (pkt I decyzji), [...] V. w P. (pkt II decyzji) oraz [...] V. w P. i [...] V. w K. (pkt III decyzji) postanowień umownych wpisanych na podstawie art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1360 ze zm.; dalej jako: „k.p.c.”), do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone oraz wymierzył Spółce kary pieniężne z tytułu powyższych naruszeń (pkt IV decyzji); zaś w pkt I.2 i II orzekł o kosztach postępowania.

W dniu 4 grudnia 2017 r. skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł Prezes UOKiK, wnosząc o uchylenie go w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie apelacji powoda oraz o zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego, tj. art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 229 ze zm.; dalej jako: „u.o.k.k.”), poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji nieprawidłowe zastosowanie, na skutek przyjęcia, że stosowanie postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., można uznać za bezprawne dopiero w przypadku stwierdzenia, że jest ono sprzeczne z zakazem ustanowionym w innym przepisie prawa, podczas gdy w ocenie Prezesa UOKiK, przepis ten stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę stwierdzenia bezprawności opisanego w nim zachowania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, tj. czy art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 16 kwietnia 2016 r.) stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę stwierdzenia bezprawności opisanego w tym przepisie zachowania, czy też wykazanie bezprawności takiego zachowania wymaga wskazania innego przepisu stanowiącego źródło bezprawności. Prezes UOKiK podniósł, że przedmiotowe zagadnienie prawne ma istotną wagę dla rozwoju prawa oraz występuje w innych sprawach dotyczących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zagadnienie to dotyczy wykładni art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 16

kwietnia 2016 r. Zgodnie z tym przepisem *„Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.”*. Wobec takiego sformułowania regulacji wyłania się pytanie, czy bezprawność tej praktyki została przesądzona w samym przepisie, a zatem stanowi ona samoistny delikt administracyjny, czy też można ją uznać za bezprawną dopiero w przypadku, gdy okaże się sprzeczna z zakazami ustanowionymi w innych przepisach. W ocenie pozwanego, odpowiedź na to pytanie jest przy tym kluczowa dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem uchwałą z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt III CZP 17/15, Sąd Najwyższy zakończył okres rozbieżności w orzecnictwie dotyczących zakresu tzw. rozszerzonej prawomocności wyroków, o której mowa w art. 479⁴³ k.p.c., przesądzając, że jest ona jednokierunkowa, tj. działa na rzecz wszystkich osób trzecich, ale wyłącznie przeciwko pozwanemu przedsiębiorcy, przeciwko któremu ten wyrok został wydany. W doktrynie i orzecnictwie przepis ten wskazywany jest jako potencjalne źródło bezprawności praktyki polegającej na stosowaniu postanowień wpisanych do rejestru.

Jak podniósł Prezes UOKiK, Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku odwołał się do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt III CZP 17/15. Oznacza to, że Sąd II instancji przyjął koncepcję o niesamodzielnym charakterze praktyki, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k.

Pismem z dnia 10 stycznia 2018 r. strona powodowa wniosła odpowiedź na skargę kasacyjną. Wystąpiła o:

1) wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego,

2) z ostrożności procesowej, na wypadek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym

kosztów zastępstwa adwokackiego.

W ocenie Spółki, skarga kasacyjna nie spełnia żadnego z warunków opisanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., w szczególności nie występuje w niniejszej sprawie istotne zagadnienie prawne.

Zdaniem powoda, powołana w skardze kasacyjnej problematyka nie stanowi zagadnienia prawnego o istotnym charakterze, którego rozstrzygnięcie mogłoby wywrzeć wpływ na wynik niniejszego postępowania. *De facto* nie mamy tu do czynienia z żadnym nowym oraz niewyjaśnionym w doktrynie i orzecznictwie problemem prawnym, a co najwyżej z próbą nadania przez pozwanego takiego charakteru wykładni art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k.

Jak wskazała powodowa Spółka, wykładnia art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. w zakresie wymogu bezprawności zachowania przedsiębiorcy była już wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, co doprowadziło do ukształtowania się jednolitej praktyki orzeczniczej. Powołała bogate w tym zakresie orzecznictwo Sądu Najwyższego (zob. s. 2-3 odpowiedzi na skargę kasacyjną). W ocenie strony powodowej, niesamodzielny charakter art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. nie był i nie jest kwestionowany. Zdaniem powoda, w związku z tym zagadnieniem prawnym - występuje jednolitość stanowiska judykatury (w skardze kasacyjnej nie wskazano na rozbieżności). Spółka podkreśliła przy tym, iż pozwany nie wyjaśnił w skardze kasacyjnej, dlaczego w jego ocenie przedmiotowe zagadnienie należy uznać za dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie. Skoro zaś zagadnienie prawne było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, skarżący powinien wykazać, że wystąpiły okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność

postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Oceniany wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej skarżący oparł o przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W orzecznictwie w zasadzie jednolicie wskazuje się, że prawidłowe powołanie się na tę przesłankę wymaga sformułowania istotnego zagadnienia prawnego i wskazania argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen.

W szczególności musi tu chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (tak postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, niepubl., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, niepubl., z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, niepubl., z dnia 11 stycznia 2019 r., I NSK 28/18).

Przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne nie spełnia powyższych kryteriów, ponieważ nie stanowi istotnego i nierozwiązanego dotychczas zagadnienia prawnego, które miałyby znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw.

Sąd Najwyższy w licznych rozstrzygnięciach jednolicie zajmował stanowisko w przedmiocie wykładni art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis ten przewidywał w stanie prawnym do dnia 16 kwietnia 2016 r., że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. został uchylony z dniem 17 kwietnia 2016 r. przez art. 1 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1634).

Wszechstronna analiza dotychczasowego orzecznictwa w powyższym zakresie - powołanej przez skarżącego podstawy prawnej - znalazła się m.in. w uzasadnieniach wyroków Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt III SK 18/13, LEX nr 1448753, i z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt III SK 1/15, LEX nr 2298286. W rozstrzygnięciach tych zwrócono uwagę na zmianę linii orzeczniczej Sądu Najwyższego w analizowanej materii.

Po pierwsze, wskazano w nich, iż w odniesieniu do praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (art. 23a ust. 1 u.o.k.k. z 2000 r. oraz art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. z 2007 r.) ukształtowała się początkowo linia orzecznicza, zgodnie z którą uznanie określonej klauzuli za niedozwoloną i wpisanie jej do rejestru działa *erga omnes* wobec wszystkich uczestników obrotu w tym przedsiębiorców, a dalsze posługiwanie się klauzulą wpisaną do rejestru jest zakazane w obrocie prawnym nie tylko względem podmiotu, wobec którego to orzeczono, ale również w identycznych lub podobnego rodzaju stosunkach prawnych zawieranych przez osoby trzecie, bez ograniczenia w żaden sposób kategorii tych podmiotów (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2006 r., III SK 7/06, OSNP 2007 nr 13-14, poz. 207). Pogląd ten został podtrzymany i rozwinięty przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r., zgodnie z którą „stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów” (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006 r., III SZP 3/06, OSNP 2007 nr 1-2, poz. 35).

Po drugie, doszło następnie w tej materii do zmiany linii orzeczniczej. Uwzględniając stanowisko przyjęte w uchwałach z dnia 7 października 2008 r., sygn. akt III CZP 80/08, OSNC 2009 nr 9, poz. 118 i z dnia 13 stycznia 2011 r., sygn. akt III CZP 119/10, OSNC 2011 nr 9, poz. 95, Sąd Najwyższy doprecyzował pogląd wyrażony w uzasadnieniu uchwały III SZP 3/06, przyjmując, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może być dalsze stosowanie

postanowienia, którego treść jest identyczna z treścią postanowienia, które zostało wpisane do rejestru, tylko przez tego samego przedsiębiorcę, który uczestniczył w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., III SK 44/10, OSNP 2012 nr 9-10, poz. 132). Wskazał jednocześnie, że z uwagi na zasady ustalania niedozwolonego charakteru postanowienia wzorca umowy nie jest możliwe traktowanie, jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k., zachowania innego przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i nakładanie kar pieniężnych z tego tytułu. Zapatrywanie to wywiódł nie tylko z ściśle procesowego skutku wpisania niedozwolonych klauzul do rejestru, ale pogląd ten wynikał z analizy pojęcia bezprawności na tle powoływanej podstawy prawnej.

Należy też dodać, że w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt III SK 18/13, LEX nr 1448753, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że z brzmienia przepisu art. 23a ust. 2 u.o.k.k. z 2000 r. wynikało, iż wymienione w nim zachowania przedsiębiorców zostały uznane przez ustawodawcę wprost za nazwane praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Skoro o ich bezprawności przesądził sam ustawodawca, nie było potrzeby weryfikowania, czy objęte zakresem normowania tego przepisu zachowania są bezprawne. Dlatego w dacie podejmowania przez Sąd Najwyższy uchwały III SZP 3/06 należało przyjąć, że istniały podstawy prawne dla przyjęcia założenia, zgodnie z którym stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Natomiast analogicznego zabiegu interpretacyjnego nie można przeprowadzić w przypadku art. 24 ust. 2 u.o.k.k., który jedynie wyliczał przykładowo (poprzez zwrot językowy „w szczególności”) zachowania przedsiębiorców, które mogą naruszać zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów z art. 24 ust. 1 u.o.k.k. Dlatego do stwierdzenia, że

konkretnie zachowanie przedsiębiorcy jest bezprawne, niezbędne jest sięgnięcie do innych niż u.o.k.k. z 2007 r. przepisów prawa nakładających na przedsiębiorcę określony obowiązek w obrocie konsumenckim. Tymczasem samemu tylko zachowaniu polegającemu na stosowaniu przez innego przedsiębiorcę postanowień wzorca umowy wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. z 2007 r., nie można przypisać cechy bezprawności. Nie jest to bowiem zachowanie sprzeczne z ukształtowanymi w k.p.c. zasadami funkcjonowania rejestru publicznego (co do funkcji i skutków wpisu w rejestrach publicznych - zob. T. Stawecki, *Rejestry publiczne. Funkcje instytucji*, Warszawa 2005, s. 22 i n.) i skutkami wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za postanowienie niedozwolone w ramach tzw. abstrakcyjnej kontroli wzorców umów.

Wskazaną linię orzecniczą ugruntowano w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt III CZP 17/15, OSNC 2016 nr 4, poz. 40, w uzasadnieniu której stwierdzono, iż odmiennność interesów reprezentowanych po stronie czynnej i biernej postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone daje podstawę do zajęcia stanowiska, że - jakkolwiek brzmienie art. 479⁴³ k.p.c. nie przewiduje odpowiedniego zróżnicowania - trzeba w ramach wykładni dokonać jego teleologicznej redukcji. Powinna ona skutkować przyjęciem, że przewidziana w tym przepisie rozszerzona podmiotowo prawomocność materialna wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone działa jednokierunkowo, tj. na rzecz wszystkich osób trzecich, ale wyłącznie przeciwko pozwanemu przedsiębiorcy, przeciwko któremu ten wyrok został wydany.

W konkluzji należy przyjąć, że wpis postanowienia do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., działa wyłącznie na niekorzyść przedsiębiorcy pozwanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolony, nie działa natomiast na niekorzyść innych przedsiębiorców, nawet wówczas, gdy stosują oni we wzorcach postanowienia identyczne (tożsame) z tymi, które zostały wpisane do rejestru.

Z tego wynika konsekwencja, że stosowanie przez przedsiębiorcę postanowienia identycznego (tożsamego) z postanowieniem wpisanym do rejestru

postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, który to przedsiębiorca nie uczestniczył w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru, nie jest zachowaniem bezprawnym w takim znaczeniu, że nie narusza art. 479⁴³ k.p.c. (obecnie uchylonego - z dniem 17 kwietnia 2016 r.). Zakres zastosowania zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k., zależy bowiem od podmiotowego i przedmiotowego zakresu zakazu wykorzystywania postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone w ramach abstrakcyjnej kontroli postanowień tych wzorców (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2017 r., III SK 13/15, LEX nr 2338023). Oznacza to, że zagadnienie wobec zmiany stanu prawnego ma znaczenie wyłącznie dla spraw zapadłych na tle stanu prawnego do dnia 16 kwietnia 2016 r., nie ma zaś znaczenia dla tych, które miały miejsce po dacie zmiany stanu prawnego - co jest ważne w kontekście oceny istnienia istotnego zagadnienia prawnego dla innych spraw tego rodzaju, a w konsekwencji przyjęcia sprawy do rozpoznania.

Z powyższą wykładnią zbieżne jest stanowisko wyrażone przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 21 grudnia 2016 r. (sprawa BP Partner, C-119/15, ECLI:EU:C: 2016:987). Ze stanowiska tego wynika, że art. 6 ust. 1 i art. 7 dyrektywy 93/13 w związku z art. 1 i 2 dyrektywy 2009/22 należy w świetle art. 47 Karty Praw Podstawowych interpretować w ten sposób, iż nie stoją one na przeszkodzie temu, by stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem sądu i wpisanych do krajowego rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone mogło zostać uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy, który nie brał udziału w postępowaniu zakończonym wpisem owych postanowień do wspomnianego rejestru, za działanie bezprawne, stanowiące podstawę nałożenia kary pieniężnej z tego tytułu, pod warunkiem - czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego - że przedsiębiorcy temu przysługuje skuteczny środek prawny zarówno przeciwko decyzji uznającej tożsamość porównywanych postanowień, obejmujący kwestię, czy - przy uwzględnieniu wszystkich istotnych okoliczności właściwych danej sprawie - owe postanowienia są materialnie identyczne, zwłaszcza pod względem wywoływanych przez nie szkodliwych dla konsumentów skutków, jak i przeciwko decyzji ustalającej w danym

wypadku kwotę kary pieniężnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalili się poglądy, który należy uznać za trafny, iż wskazana wykładnia dokonana przez TSUE nie oznacza, że prawo unijne nakazuje przyjęcie szerokiego skutku wpisu postanowienia do rejestru. Orzeczenie TSUE wskazuje na to w jakich przypadkach interpretacja spornego zagadnienia pozwala na stwierdzenie zgodności regulacji z prawem unijnym. Nie jest to jednak rozwiązanie wyłącznie dopuszczalne. Kwestia ta została pozostawiona prawodawcy krajowemu. Skoro zaś - jak wyżej wyjaśniono - art. 24 ust. 2 u.o.k.k. nie jest samoistnym źródłem bezprawności praktyk wymienionych w jego punktach 1-4, zaś z uchwały III CZP 17/15 wynika, że rozszerzona prawomocność działa wyłącznie na niekorzyść przedsiębiorcy, który był stroną postępowania zakończonego wpisem postanowienia do rejestru, to sąd krajowy orzekający w sprawie z odwołania od decyzji Prezesa UOKiK stwierdzającej naruszenie zakazu z art. 24 ust. 1 u.o.k.k. przez praktykę, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k., nie ma obowiązku dokonania prounijnej wykładni w tym kierunku, aby zachowanie przedsiębiorcy opisane w art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. uznać za bezprawne z mocy wyłącznie tego przepisu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2017 r., III SK 13/15, LEX nr 2338023; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2017 r., III SK 1/15, LEX nr 2298286).

Należy także podkreślić, iż w wyroku z dnia 26 kwietnia 2012 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (sprawa Nemzeti Forgáshozértelmi Hatóság przeciwko Invitel Távközlési Zrt., Invitel, C-472/10, ECLI:EU:C:2012:242) stwierdził, że art. 7 dyrektywy 93/13 nie ma na celu harmonizacji prawa krajowego w zakresie sankcji w przypadku uznania postanowienia wzorca umowy za nieuczciwe. Zasada efektywności prawa unijnego nie nakazuje Państwom Członkowskim przyjmowania rozwiązań skutkujących rozszerzeniem zakresu skutków wyroku sądowego uznającego postanowienia wzorca umowy za nieuczciwe na postanowienia innych wzorców umowy oraz innych przedsiębiorców. Minimalny, wymagany przez prawo unijne, standard w zakresie granic rozszerzonej prawomocności wyroku wydanego w ramach kontroli abstrakcyjnej wymaga objęcia skutkami wyroku tylko wszystkich konsumentów związanych postanowieniami konkretnego wzorca (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2017 r., III SK 1/15, LEX nr 2298286). Dlatego

przyjmowaną przez Sąd Najwyższy wykładnię art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (w brzmieniu obowiązującym do dnia 16 kwietnia 2016 r.) trzeba ocenić jako zgodną z prawem unijnym.

Reasumując, skoro w sprawie nie występuje zagadnienie prawne wymagające wykładni, bowiem wyjaśniono je dostatecznie w ramach dotychczas obowiązującej, jednolitej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, a samo zagadnienie wyłoniło się na gruncie przepisów obowiązujących do dnia 16 kwietnia 2016 r., to brak jest podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy w orzekającym składzie nie dostrzega przy tym okoliczności przemawiających za odstąpieniem od linii orzeczniczej wytyczonej uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2013 r., sygn. akt III CZP 73/13 oraz wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt III SK 18/13, a następnie „potwierdzonej” m.in. wyrokiem z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt III SK 1/15 i postanowieniem z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt III SK 13/15.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) zasądził od Prezesa UOKiK na rzecz powoda kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.